

Finansdepartementet  
103 33 STOCKHOLM

## Yttrande

Stockholm 2022-01-10

# Innebörden av begreppet helt försäkringsbestånd; Fi2021/03609

## Sammanfattning

Svensk Försäkring tillstyrker och välkomnar att det med verkan från och med 2022 införs regler som underlättar för försäkringsföretag att överlåta ett delförsäkringsbestånd som ett led i en renodling för att kunna tillämpa lagen om tjänstepensionsföretag för tjänstepensionsverksamheten. Svensk Försäkring anser dock att de föreslagna reglerna har avgränsats så snävt att de inte är konkurrensneutrala och de måste därför utvidgas. Det gäller både vilka försäkringsbestånd som kan överlåtas utan skatteeffekt och den tid som överlåtelser kan genomföras utan skatteeffekt. För att åstadkomma konkurrensneutralitet behöver det även i lagen om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter införas regler som möjliggör att en delbeståndsöverlåtelse kan ske utan skatteeffekt vid en renodling.

Svensk Försäkring avstyrker förslaget att nuvarande bestämmelser om överlåtelse av ett helt försäkringsbestånd i inkomstskattelagen och lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel ska upphävas efter den 31 december 2022.

## Förslaget måste utvidgas

### För snävt att endast tillåta överlåtelse av ett tjänstepensionsbestånd

För att lagen om tjänstepensionsföretag ska kunna tillämpas för tjänstepensionsverksamheten i ett försäkringsföretag med blandad verksamhet, både tjänstepensionsförsäkringar och övriga livförsäkringar, måste de två delarna separeras i olika företag. Vilket bestånd som överförs till ett mottagande företag och vilket bestånd som blir kvar i det överlåtande företaget beror framför allt på företags-specifika förhållanden. I det nu remitterade förslaget premieras det ena alternativet före det andra, dvs det underlättas för överlåtelse av hela tjänstepensionsverksamheten men inte för överlåtelse av övrig livförsäkring. Vi har mycket svårt att se några skäl för detta. Tvärtom anser vi att det är nödvändigt att möjliggöra också en överlåtelse av ett bestånd av övriga livförsäkringar eller delbestånd av tjänste-

pensionsförsäkringar som sker som ett led i en anpassning till att tillämpa lagen om tjänstepensionsföretag.

Svensk Försäkring instämmer med uttalandena i promemorian att det är angeläget att inkomstskattereglerna inte motverkar tillämpning av regelverket om tjänstepensionsföretag och att alla försäkringsföretag, oavsett ägandeform, bör ges samma möjligheter att renodla verksamheten utan omedelbara skattekonsekvenser och därmed kunna omfattas av tjänstepensionsregelverket.

Svensk Försäkring menar att skatteregler måste utformas så att de så långt möjligt behandlar alla företag lika. Det måste råda skattemässig neutralitet mellan aktörerna på försäkringsmarknaden så att lika transaktioner behandlas lika oavsett vem som utför dem. Renodling av tjänstepensionsverksamheten får inte av skatteregleringen förhindras eller försvåras så att det riskerar att konkurrens inte kan ske på lika villkor. Det gäller oavsett om effekten uppkommer direkt av skatteregleringen eller av skatteregleringen i kombination med andra regleringar.

Genom att endast underlätta för beståndsoverlåtelse av ett helt tjänstepensionsbestånd uppstår en konkurrenssnedvridning till nackdel för dem som av andra skäl än skattemässiga skulle välja en överlåtelse av övrig livförsäkring till ett annat livförsäkringsföretag eller del av tjänstepensionsbeståndet till ett tjänstepensionsföretag som alternativ för renodling av tjänstepensionsverksamheten.

### **För snävt att endast tillåta överlåtelse under 2022**

Förslaget kommer i tid endast gälla för beståndsoverlåtelser som är genomförda under 2022. I promemorian anges som skäl att man bedömer att de allra flesta försäkringsföretag som avser att renodla kommer att göra det innan övergångstiden i försäkringsrörelselagen går ut, dvs senast den 31 december 2022. Svensk Försäkring avstyrker denna tidsbegränsning och anser att en tidsbegränsning inte ska införas.

Kopplingen till övergångstiden i försäkringsrörelselagen är svår att förstå. Övergångsbestämmelsen i försäkringsrörelselagen handlar endast om att försäkringsföretag under övergångstiden får tillämpa vissa äldre bestämmelser och inte alla de nya, solvens II-anpassade reglerna som började gälla den 1 januari 2016 och är dessutom frivillig att tillämpa. Vissa försäkringsföretag tillämpar redan de nya bestämmelserna medan andra fortfarande med stöd av övergångsbestämmelsen tillämpar viss äldre reglering. Övergångstiden i försäkringsrörelselagen saknar enligt vår mening relevans för att bestämma under hur lång tid de föreslagna reglerna ska gälla.

Det ska noteras att de rörelserättsliga bestämmelserna om omvandling till tjänstepensionsföretag inte har något tidsmässigt fönster under vilken en sådan kan ske. Frågan om ett sådant fönster skulle finnas har diskuterats men i prop.

2018/19:158, s. 214 uttalas att flera starka skäl talar emot en tidsbegränsning. Omvandling är således en möjlighet som kommer att stå till buds även efter utgången av 2022. Det finns inte heller något tidsmässigt fönster för renodling genom överlåtelse av hela eller delar av tjänstepensionsverksamheten till ett befintligt tjänstepensionsföretag.

Det ska vidare noteras att övergångsbestämmelserna i lagen om tjänstepensionsföretag ger ett tjänstepensionsföretag möjlighet att avveckla ett befintligt ringa bestånd av övrig livförsäkring fram till utgången av 2034. Skattereglerna måste utformas så att dessa inte hindrar tjänstepensionsföretag från att tillämpa övergångsbestämmelserna, se vidare nedan.

Som minoriteten uttalar i det i promorian angivna beslutet från skatterättsnämnden får nuvarande reglering konsekvenser (i det prövade fallet) som kan framstå som märkliga. Dessa kommer visserligen med förslaget delvis att åtgärdas för nästa år, men införs med det föreslagna fönstret igen från och med 2023.

Förslaget är svårligen förenat med en konkurrensneutral skattereglering och ger inte företag samma möjligheter till en överlåtelse utan skattebelastning.

Dessutom kan det uppstå situationer som ligger utanför företagets kontroll och som innebär att företaget inte hinner verkställa en beståndsöverlåtelse under nästa år.

### **För snävt att inte ändra stämpelskatten**

För att åstadkomma konkurrensneutrala skatteregler vid en renodling av tjänstepensionsverksamhet behöver även lagen om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter ändras så att skatteplikt inte föreligger vid förvärv av fastighet i samband med en delbeståndsöverlåtelse som görs i renodlingssyfte. Syftet med en sådan ändring är att renodling inte ska medföra omotiverade skatteeffekter.

### **För snävt att inte beakta tjänstepensionsföretag med ett ringa bestånd övrig livförsäkring**

Som angetts ovan kan ett omvandlat tjänstepensionsföretag inneha ett ringa bestånd av övrig livförsäkring, vilket dock måste avvecklas senast vid utgången av 2034. Skattereglerna måste göra det möjligt att göra en sådan avveckling utan skattekonsekvenser, vilket kräver att även tjänstepensionsföretags överlåtelse av ett sådant bestånd övrig livförsäkring ska kunna göras.

### **Fusion kan inte ersätta överlåtelse av ett helt försäkringsbestånd**

Promemorian synes utgå från att fusion och överlåtelse av hela försäkringsbeståndet är utbytbara förfaranden. Svensk Försäkring menar att det är en felaktig utgångspunkt och avstyrker förslaget att upphäva de nu gällande bestämmelserna om skattemässig kontinuitet vid överlåtelse av hela försäkringsbeståndet.

Försäkringsverksamhet kan bedrivas i tre olika associationsformer, försäkringsaktiebolag, ömsesidigt försäkringsbolag och försäkringsförening. Detsamma gäller för tjänstepensionsverksamhet (tjänstepensionsaktiebolag, ömsesidigt tjänstepensionsbolag och tjänstepensionsförening). Fusion kan endast göras mellan företag av samma associationsform. Ett försäkringsaktiebolag får vara överlåtande bolag bara om ett annat försäkringsaktiebolag är övertagande bolag (11 kap. 31 § försäkringsrörelselagen), ett ömsesidigt försäkringsbolag får vara överlåtande bolag bara om ett annat ömsesidigt försäkringsbolag är övertagande bolag (12 kap. 80 §

försäkringsrörelselagen) och en försäkringsförening får vara överlåtande förening bara om en annan försäkringsförening är övertagande förening (13 kap. 31 § försäkringsrörelselagen). Motsvarande gäller för tjänstepensionsföretag (10 kap. 9, 39 och 60 §§ lagen om tjänstepensionsföretag). Beståndsöverlåtelse däremot är möjligt – och inte ovanligt – mellan de olika associationsformerna. Ett exempel är när ett mindre ömsesidigt försäkringsbolag bestämmer sig för att upphöra med verksamheten och därför överlåter hela det befintliga beståndet till ett annat större försäkringsaktiebolag som man inte har några koncernförbindelser med. Fusion och överlåtelse av försäkringsbestånd är således inte utbytbara förfaranden, varken för livförsäkringsverksamhet eller för skadeförsäkringsverksamhet.

Försäkringsverksamhet med långa åtaganden innebär dessutom att verksamheten inte enkelt kan avvecklas utan att det för att tillvarata försäkringstagarnas intresse krävs att ett annat företag övertar verksamheten. Att överföra verksamheten genom beståndsöverlåtelse kan underlätta en avveckling.

Beståndsöverlåtelse är inarbetat i försäkringsbranschen, inte att jämföra med fusion och fortsatt vanligt för att överföra hela försäkringsverksamheten i ett försäkringsföretag till ett annat. Det är som nämnts enda möjligheten att överföra verksamhet mellan olika associationsformer. Båda vid fusion och överlåtelse av försäkringsbestånd krävs tillstånd från Finansinspektionen som bevakar att försäkringstagarnas rätt inte försämras. Det kan inte uteslutas att inspektionens bedömning av en avveckling kan bli olika beroende på vilken form som väljs.

Att upphäva de nu gällande reglerna, om att en överlåtelse av ett helt försäkringsbestånd kan ske utan skatteeffekt, kan få långtgående konsekvenser som är svåra att överblicka, med negativa konsekvenser för konkurrensen och effektiviteten i branschen genom att försvåra samgåenden och avveckling. Det riskerar leda till situationer där det inte är möjligt att på bästa sätt tillvarata försäkringstagarnas intressen. Skatteregler ska inte få sådana konsekvenser.

Svensk Försäkring



---

Johan Lundström